

Preliminär utgåva

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 13 januari 2021 (*)

”Begäran om förhandsavgörande – Gemensam politik avseende asyl och subsidiärt skydd – Normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd – Direktiv 2011/95/EU – Artikel 12 – Undantag från flyktingstatus – Statslös person av palestinskt ursprung registrerad hos Förenta nationernas hjälporganisation för palestinska flyktingar i Mellanöstern (UNRWA) – Villkor för att automatiskt komma i åtnjutande av förmånerna i direktiv 2011/95 – Huruvida UNRWA:s skydd eller bistånd har upphört”

I mål C-507/19,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Bundesverwaltungsgericht (Federala högsta förvaltningsdomstolen, Tyskland), genom beslut av den 14 maj 2019, som inkom till domstolen den 3 juli 2019, i målet

Bundesrepublik Deutschland

mot

XT

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Prechal, domstolens ordförande K. Lenaerts, tillika tillförordnad domare på tredje avdelningen, samt domarna N. Wahl, F. Biltgen och L.S. Rossi (referent),

generaladvokat: E. Tanchev,

justitiesekreterare: enhetschefen D. Dittert,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 10 juni 2020,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Bundesrepublik Deutschland, genom A. Schumacher, i egenskap av ombud,
- Tysklands regering, genom J. Möller, R. Kanitz och D. Klebs, samtliga i egenskap av ombud,
- Belgiens regering, genom P. Cottin, C. Pochet och M. Van Regemorter, samtliga i egenskap av ombud,
- Frankrikes regering, genom D. Dubois, i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom M. Condou-Durande, G. Wils och C. Ladenburger, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 1 oktober 2020 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 12.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska

anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (EUT L 337, 2011, s. 9).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Bundesrepublik Deutschland och XT, angående beslutet att avslå XT:s ansökan om internationellt skydd för beviljande av flyktingstatus.

Tillämpliga bestämmelser

Internationell rätt

Genèvekonventionen

3 Konventionen angående flyktingars rättsliga ställning undertecknades den 28 juli 1951 i Genève (Förenta Nationernas traktatsamling, vol. 189, s. 150, nr 2545 (1954)), och trädde i kraft den 22 april 1954. Konventionen kompletterades och ändrades genom protokollet angående flyktingars rättsliga ställning, som antogs i New York den 31 januari 1967 och som i sin tur trädde i kraft den 4 oktober 1967 (nedan kallad Genèvekonventionen).

4 I artikel 1 D i Genèvekonventionen föreskrivs följande:

”Denna konvention är icke tillämplig på dem som för närvarande åtnjuta beskydd eller bistånd av andra Förenta Nationernas organ eller institutioner än Förenta Nationernas Höge Kommissarie för flyktingar.

Därest sådant beskydd eller bistånd, av vilken anledning det vara må, skulle upphöra utan att nu ifrågavarande personers ställning blivit slutgiltigt reglerad enligt tillämpliga, av Förenta Nationernas generalförsamling antagna resolutioner, ska vederbörande utan vidare äga åtnjuta de i denna konvention stadgade förmånerna.”

Förenta nationernas hjälporganisation för palestinska flyktingar i Mellanöstern (UNRWA)

5 Förenta nationernas hjälporganisation för palestinska flyktingar i Mellanöstern (*United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East*) (nedan kallad UNRWA) inrättades genom Förenta nationernas generalförsamlings resolution nr 302 (IV) av den 8 december 1949. UNRWA har till uppgift att verka för de palestinska flyktingarnas välfärd och mänskliga utveckling.

6 Enligt punkterna VII.C och VII.E i UNRWA:s samordnade anvisningar om personkretstillhörighet och registrering (Consolidated Eligibility and Registration Instructions) omfattar UNRWA:s insatsområde (area of operation) fem sektorer (fields), nämligen Gazaremsan, Västbanken (inklusive östra Jerusalem), Jordanien, Libanon och Syrien.

Unionsrätt

Direktiv 2004/83/EG

7 I artikel 12.1 a i rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet (EUT L 304, 2004, s. 12), föreskrevs följande:

”1. En tredjelandsmedborgare eller en statslös person kan inte ges flyktingstatus om

a) han eller hon omfattas av artikel 1 D i Genèvekonventionen om skydd eller bistånd från andra organ eller kontor inom Förenta nationerna än FN:s flyktingkommissariat; om sådant skydd eller bistånd av något skäl har upphört, utan att de berörda personernas ställning har fastställts slutgiltigt i enlighet med de relevanta resolutioner som antagits av FN:s generalförsamling, skall dessa personer automatiskt komma i åtnjutande av förmånerna i detta direktiv.”

Direktiv 2011/95

8 Skälen 1, 4, 16, 23 och 24 i direktiv 2011/95 har följande lydelse:

”(1) Ett antal väsentliga ändringar kommer att göras i [direktiv 2004/83/EG]. Det direktivet bör omarbetas av tydlighetsskäl.

...

(4) Genèvekonventionen och protokollet utgör grundstenen i det folkrättsliga systemet för skydd av flyktingar.

...

(16) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Direktivet syftar särskilt till att säkerställa full respekt för den mänskliga värdigheten och de asylsökandes och deras medföljande familjemedlemmars rätt till asyl, och till att främja tillämpningen av artiklarna 1, 7, 11, 14, 15, 16, 18, 21, 24, 34 och 35 i stadgan och bör därför genomföras på ett sätt som överensstämmer med detta ändamål.

...

(23) Det bör fastställas normer för definitionen och innebörden av flyktingstatus för att vägleda medlemsstaternas behöriga myndigheter vid tillämpningen av Genèvekonventionen.

(24) Det är nödvändigt att införa gemensamma kriterier för när asylsökande kan erkännas som flyktingar i den mening som avses i artikel 1 i Genèvekonventionen.”

9 I artikel 2 i direktivet, med rubriken ”Definitioner”, anges följande:

”I detta direktiv gäller följande definitioner:

...

d) *flykting*: en tredjelandsmedborgare som med anledning av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, nationalitet, politisk åskådning eller tillhörighet till viss samhällsgrupp befinner sig utanför det land där han eller hon är medborgare och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill begagna sig av det landets skydd, eller en statslös person som av samma skäl som nämnts ovan befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare hade sin vanliga vistelseort och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill återvända dit och som inte omfattas av artikel 12.

...

n) *ursprungsland*: det land eller de länder där en person är medborgare eller, i fråga om statslösa personer, tidigare haft sin vanliga vistelseort.”

10 I artikel 11 i nämnda direktiv, med rubriken ”Upphörande”, föreskrivs följande i punkt 1:

”En tredjelandsmedborgare eller en statslös person ska upphöra att vara en flykting om han eller hon

...

f) utan att äga medborgarskap i något land, kan återvända till det land där han eller hon tidigare hade sin vanliga vistelseort, eftersom de omständigheter som ledde till att han eller hon erkändes som flykting inte längre föreligger.”

11 Artikel 12 i samma direktiv, med rubriken ”Undantag”, har följande lydelse:

”1. En tredjelandsmedborgare eller en statslös person kan inte ges flyktingstatus om

a) han eller hon omfattas av artikel 1 D i Genèvekonventionen, som handlar om skydd eller bistånd från andra organ eller kontor inom Förenta nationerna än UNHCR; om sådant skydd eller bistånd av något skäl har upphört, utan att de berörda personernas ställning har fastställts slutgiltigt i enlighet med de relevanta resolutioner som antagits av FN:s generalförsamling, ska dessa personer automatiskt komma i åtnjutande av förmånerna i detta direktiv,

b) han eller hon av de behöriga myndigheterna i bosättningslandet tillerkänns samma rättigheter och skyldigheter som följer med medborgarskap i det landet eller rättigheter och skyldigheter som motsvarar dessa.

2. En tredjelandsmedborgare eller en statslös person kan inte anses som flykting om det finns synnerliga skäl för att anta att

a) han eller hon har förövat ett brott mot freden, krigsförbrytelse eller brott mot mänskligheten, såsom dessa definieras i de internationella instrument som har upprättats för att beivra sådana brott,

b) han eller hon har förövat ett grovt icke-politiskt brott utanför tillflyktslandet, innan vederbörande fick tillträde till det landet som flykting, vilket innebär den tidpunkt då uppehållstillstånd utfärdades på grundval av beviljad flyktingstatus; särskilt grymma handlingar, även om de begåtts i förment politiskt syfte, får betecknas som allvarliga icke-politiska brott, eller

c) han eller hon har gjort sig skyldig till gärningar som strider mot Förenta nationernas syften och grundsatser enligt inledningen och artiklarna 1 och 2 i Förenta nationernas stadga.

3. Punkt 2 gäller personer som anstiftar eller på annat sätt deltar i förövandet av de brott eller gärningar som nämns däri.”

12 I artikel 14 i direktiv 2011/95 föreskrivs följande:

”1. När det gäller ansökningar om internationellt skydd som lämnats efter ikraftträdandet av direktiv 2004/83/EG ska medlemsstaterna återkalla, upphäva eller vägra att förnya en tredjelandsmedborgares eller en statslös persons flyktingstatus som beviljats av ett regeringsorgan, ett förvaltningsrättsligt organ, en domstol eller ett domstolsliknande organ om vederbörande inte längre är flykting enligt artikel 11.

...

3. Medlemsstaterna ska återkalla, upphäva eller vägra att förnya en tredjelandsmedborgares eller statslös persons flyktingstatus om de berörda medlemsstaterna efter beviljandet av flyktingstatus fastställer att vederbörande

a) inte skulle ha ansetts som eller inte kan anses vara flykting i enlighet med artikel 12,

...”

Direktiv 2013/32/EU

13 Skäl 18 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (EUT L 180, 2013, s. 60), har följande lydelse:

”Det ligger i såväl medlemsstaternas som de som ansöker om internationellt skydds intresse att beslut om ansökningar om internationellt skydd fattas så fort som möjligt, dock utan åsidosättande av kraven på att en adekvat och fullständig prövning utförs.”

14 I artikel 2 i nämnda direktiv anges följande:

”I detta direktiv gäller följande definitioner:

...

c) *sökande*: en tredjelandsmedborgare eller statslös person som har ansökt om internationellt skydd och vars ansökan ännu inte har lett till ett slutligt beslut.

...

f) *beslutande myndighet*: en myndighet med domstolsliknande uppgifter eller en administrativ myndighet i en medlemsstat som är ansvarig för att pröva ansökningar om internationellt skydd och behörig att fatta beslut i första instans i sådana ärenden.

...”

15 I artikel 46 i nämnda direktiv föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna ska se till att sökande har rätt till ett effektivt rättsmedel inför domstol mot följande:

- a) Ett beslut som fattats om en ansökan om internationellt skydd, inbegripet ett beslut
- i) att anse en ansökan ogrundad med avseende på flyktingstatus och/eller subsidiärt skydd,

...

...

3. I syfte att fullgöra skyldigheterna i punkt 1 ska medlemsstaterna se till att ett effektivt rättsmedel medför full omprövning och prövning av det aktuella behovet av såväl de faktiska som de rättsliga omständigheterna, däribland, i förekommande fall, en prövning av behovet av internationellt skydd i enlighet med direktiv 2011/95/EU, åtminstone när handläggningen av överklagandet sker vid domstol eller tribunal i första instans.

...”

Tysk rätt

16 Direktiv 2011/95 införlivades med tysk rätt genom Asylgesetz (asyllagen), i den lydelse som offentliggjordes den 2 september 2008 (BGBl. 2008 I, s. 1798) (nedan kallad AsylG).

17 I 3 § tredje stycket AsylG återges i huvudsak artikel 12.1 a i det direktivet.

18 I 77 § första stycket i AsylG föreskrivs följande:

”I mål som omfattas av denna lag ska domstolen grunda sitt beslut på den faktiska och rättsliga situation som förelåg vid den senaste förhandlingen; om målet avgörs utan förhandling är tidpunkten då beslutet meddelas den avgörande tidpunkten. ...”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

19 XT är statslös av palestinskt ursprung och född 1991 i Damaskus (Syrien). Han har ett registreringskort utfärdat av UNRWA, varav det framgår att han tillhör flyktinglägret i Yarmouk, som ligger i södra Damaskus.

20 Mellan oktober 2013 och den 20 november 2015 hade XT flera tillfälliga anställningar i Libanon, där han vistades. Eftersom han inte beviljades uppehållstillstånd i Libanon och fruktade att han skulle utvisas av libanesiska säkerhetsstyrkor, beslutade han i slutet av november 2015 att återvända till Syrien, till staden Qudsaya, väster om Damaskus, där vissa av hans familjemedlemmar vistades.

21 Några dagar senare lämnade XT Syrien, på grund av kriget och de mycket svåra levnadsförhållandena där och eftersom han fruktade att hans skulle gripas om han återvände dit. Innan XT lämnade Syrien stängde dessutom Hashimitiska kungadömet Jordanien och Republiken Libanon sina gränser för palestinska flyktingar som befann sig i Syrien.

22 XT kom till Tyskland i december 2015 och lämnade in en ansökan om internationellt skydd där i februari 2016.

23 Genom beslut av den 29 augusti 2016 avslog Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Federala migrations- och flyktingmyndigheten, Tyskland) XT:s ansökan om att beviljas flyktingstatus men erkände hans status som subsidiärt skyddsbehövande.

24 Genom dom av den 24 november 2016 biföll Verwaltungsgericht (Förvaltningsdomstolen, Tyskland) XT:s överklagande och förpliktade federala migrations- och flyktingmyndigheten att erkänna XT:s flyktingstatus, med motiveringen att oberoende av eventuell tidigare förföljelse innebar den aktuella situationen i Syrien att XT, på grund av allvarliga omständigheter som uppkommit efter det att han lämnade Syrien, riskerade att förföljas. Dessa

omständigheter hade inte bara samband med det förhållandet att han lämnat detta land, utan även med den omständigheten att han hade ansökt om internationellt skydd och vistades utomlands.

25 Bundesrepublik Deutschland, företrädd av den federala migrations- och flyktingmyndigheten, överklagande Verwaltungsgerichtshofs (förvaltningsdomstolen) dom till Oberverwaltungsgericht (Federala högsta förvaltningsdomstolen, Tyskland). Genom dom av den 18 december 2017 ogillade sistnämnda domstol överklagandet, främst av det skälet att XT, i egenskap av statslös person av palestinskt ursprung skulle betraktas som flykting i den mening som avses i den tyska bestämmelse som införlivar artikel 12.1 a i direktiv 2011/95 med inhemsk rätt. Federala högsta förvaltningsdomstolen ansåg nämligen att det skydd som XT hade erhållit från UNRWA hade upphört på grund av skäl som låg utanför hans kontroll. När XT lämnade Syrien var hans personliga säkerhet allvarligt hotad, vilket innebar att han inte frivilligt hade lämnat Syrien, en omständighet som bekräftas av att han beviljades subsidiärt skydd. Nämnda domstol preciserade även att UNRWA, vid tidpunkten då XT lämnade Syrien, inte kunde erbjuda honom skydd inom de andra sektorer som ingick i dess insatsområde, och att Hashimitiska kungadömet Jordanien och Republiken Libanon hade stängt sina gränser för palestinska flyktingar som befann sig i Syrien redan innan XT lämnade Syrien.

26 Bundesrepublik Deutschland överklagade denna dom till den hänskjutande domstolen.

27 Den hänskjutande domstolen har påpekat att XT inte omfattas av något av de undantag från erkännande av flyktingstatus som anges i artikel 12.1 b, 12.2 och 12.3 i direktiv 2011/95. XT uppfyller emellertid de villkor som föreskrivs i artikel 12.1 a första meningen i det direktivet, och som innebär att en statslös person av palestinskt ursprung som får skydd eller bistånd av UNRWA inte kan beviljas flyktingstatus. För det första förlängdes nämligen UNRWA:s mandat till och med den 30 juni 2020, för det andra var XT registrerad hos UNRWA, vilket är ett tillräckligt bevis för att han faktiskt erhöll skydd eller bistånd från detta organ, och för det tredje erhöll XT sådant skydd eller bistånd kort före det att han ingav sin ansökan om internationellt skydd, eftersom han var registrerad som familjemedlem i UNRWA:s flyktingläger i Yarmouk.

28 Det framstår emellertid som oklart för den hänskjutande domstolen huruvida XT uppfyller de villkor för att inte längre omfattas av ovannämnda undantag som anges i artikel 12.1 a andra meningen i direktiv 2011/95, vilka innebär att om skyddet eller biståndet från UNRWA av någon anledning upphör, utan att det med stöd av relevanta resolutioner från Förenta nationernas generalförsamling slutgiltigt har fastställts vad som kommer att hända med de personer som åtnjuter sådant skydd eller bistånd, kan dessa personer automatiskt komma i åtnjutande av förmånerna i direktiv 2011/95.

29 Den hänskjutande domstolen söker för det första klarhet i huruvida det, vid bedömningen av om UNRWA:s skydd eller bistånd hade upphört vid den tidpunkt då den berörda personen lämnade detta organs insatsområde, ur ett territoriellt perspektiv endast ska tas hänsyn till den sektor inom insatsområdet där den berörda personen faktiskt vistades senast eller, såsom den hänskjutande domstolen förmodar, även till andra sektorer inom detta insatsområde.

30 I det sistnämnda fallet söker den hänskjutande domstolen för det andra klarhet i huruvida samtliga eller endast vissa sektorer inom UNRWA:s insatsområde ska beaktas och, i förekommande fall, vilka kriterier som ska tillämpas för att identifiera dessa sektorer. Enligt den hänskjutande domstolen ska hänsyn tas till den sektor där den berörda personen faktiskt vistades senast och till andra sektorer som personen har anknytning till. En sådan anknytning kan till exempel bestå i en faktisk koppling, såsom en tidigare vistelse eller närvaron av närstående släktingar. Dessutom borde den berörda personen rimligen ha möjlighet att bege sig till och uppehålla sig inom denna sektor, eftersom en registrering hos UNRWA inte ger någon uppehållsrätt och inte heller någon rätt att flytta från en sektor till en annan inom detta organs insatsområde. Vad däremot gäller de sektorer som den berörda personen aldrig har haft några personliga band till, är det så osannolikt att villkoren för inresa och vistelse skulle vara uppfyllda att det omedelbart kan uteslutas att dessa sektorer ska beaktas.

31 För det tredje söker den hänskjutande domstolen klarhet i i vilken mån förflyttningar mellan de olika sektorerna inom UNRWA:s insatsområde kan påverka frågan huruvida UNRWA:s skydd eller bistånd har upphört. Enligt den hänskjutande domstolen skulle även en person som har lämnat UNRWA:s insatsområde – på grund av att vederbörandes personliga säkerhet var allvarligt hotad i den sektor inom insatsområdet, i förevarande fall Syrien, där personen i fråga faktiskt vistades och där UNRWA inte förmådde ge vederbörande skydd eller bistånd – omfattas av undantaget från flyktingstatus, för det fall att personen i fråga begav sig till denna sektor i avsaknad av tvingande skäl och dennes personliga säkerhet inte var allvarligt hotad i den sektor där vederbörande tidigare vistades, i förevarande fall Libanon. Så vore i synnerhet fallet om den berörda personen, med hänsyn till de omständigheter

som förelåg när vederbörande lämnade sistnämnda sektor, inte kunde förvänta sig vare sig skydd eller bistånd från UNRWA:s sida inom den nya sektorn, i detta fall Syrien, eller att inom kort kunna återvända till den sektor där vederbörande tidigare vistades, i detta fall Libanon.

32 För det fjärde har den hänskjutande domstolen påpekat att för att kunna beviljas flyktingstatus enligt artikel 12.1 a andra meningen i direktiv 2011/95 är det inte tillräckligt att den berörda personen inte längre får skydd eller bistånd från UNRWA när vederbörande lämnar detta organs insatsområde, utan enligt artikel 11.1 f i direktiv 2011/95, jämförd med artikel 14.1 i samma direktiv, krävs det även att det vid tidpunkten då ansökan om internationellt skydd avgörs inte är möjligt för sökanden att återvända till detta insatsområde för att återigen få skydd eller bistånd från UNRWA. Möjligheten att återvända till UNRWA:s insatsområde borde nämligen beaktas redan vid tidpunkten för beslutet om den berörda personen ska beviljas flyktingstatus, eftersom det inte skulle vara meningsfullt att bevilja personen flyktingstatus om vederbörande omedelbart därefter kommer att förlora denna status.

33 I det avseendet söker den hänskjutande domstolen klarhet i huruvida det endast är den sektor inom UNRWA:s insatsområde där den som ansöker om internationellt skydd hade sin senaste vanliga vistelseort som ska beaktas, eller huruvida hänsyn även ska tas till andra sektorer inom detta område och, i förekommande fall, utifrån vilka kriterier.

34 Enligt den hänskjutande domstolen ska först och främst den sektor inom UNRWA:s insatsområde där sökanden faktiskt vistades senast beaktas, och därefter de sektorer till vilka sökanden har faktiskt anknytning, såsom en faktisk bostad eller nära släktingar. Slutligen borde sökanden rimligen ha haft möjlighet att få tillträde till dessa sektorer.

35 För det femte söker den hänskjutande domstolen ledning för tolkningen av begreppet ”vanliga vistelseort”, i synnerhet i den mening som avses i artikel 2 d och 2 n i direktiv 2011/95, eftersom denna tolkning skulle kunna vara avgörande vid bedömningen av huruvida det undantag från flyktingstatus som föreskrivs i artikel 12.1 a andra meningen i direktivet är tillämpligt.

36 Mot denna bakgrund beslutade Bundesverwaltungsgericht (Federala högsta förvaltningsdomstolen) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:

”1) Ska bedömningen av huruvida UNRWA:s skydd eller bistånd till en statslös palestinier ska anses ha upphört, i den mening som avses i artikel 12.1 a andra meningen i direktiv [2011/95], i geografiskt hänseende enbart grundas på den aktuella sektor (Gazaremsan, Jordanien, Libanon, Syrien, Västbanken) där den statslöse hade sin faktiska vistelseort när vederbörande lämnade UNRWA:s insatsområde (i förevarande fall Syrien), eller ska ytterligare sektorer som ingår i UNRWA:s insatsområde beaktas?

2) Såvida bedömningen inte enbart ska grundas på den sektor där den statslöse hade sin faktiska vistelseort när vederbörande lämnade UNRWA:s insatsområde, ska bedömningen alltid och oberoende av ytterligare villkor grundas på samtliga sektorer som ingår i detta insatsområde? För det fall att den frågan ska besvaras nekande, ska ytterligare sektorer beaktas endast om den statslöse hade en (territoriell) anknytning till någon av dessa sektorer? Krävs det för en sådan anknytning att vederbörande, vid avresan eller vid en tidigare tidpunkt, hade sin vanliga vistelseort inom denna sektor? Ska ytterligare omständigheter beaktas vid prövningen av huruvida fråga är om en sådan (territoriell) anknytning? För det fall att den frågan ska besvaras jakande, vilka ytterligare omständigheter? Är det avgörande huruvida det vid tidpunkten för avresan från UNRWA:s insatsområde var möjligt och rimligt för den statslösa personen att resa in i den aktuella sektorn?

3) Kommer en statslös person som lämnar UNRWA:s insatsområde, av det skälet att vederbörandes personliga säkerhet – inom den sektor där vederbörande faktiskt vistades – var allvarligt hotad och UNRWA saknade möjlighet att ge skydd eller bistånd, automatiskt i åtnjutande av förmånerna i artikel 12.1 a andra meningen i direktiv 2011/95, om personen begav sig till denna sektor trots att dennes personliga säkerhet inte var allvarligt hotad i den sektor där vederbörande tidigare vistades och trots att personen, med beaktande av de omständigheter som förelåg vid avresan, varken kunde räkna med att erhålla skydd eller bistånd från UNRWA inom den nya sektorn, eller att inom kort kunna återvända till den sektor där vederbörande tidigare hade vistats?

4) Ska bedömningen av huruvida en statslös person automatiskt ska nekas flyktingstatus av det skälet att villkoren i artikel 12.1 a andra meningen i direktiv [2011/95] inte längre var uppfyllda sedan personen lämnade

UNRWA:s insatsområde, enbart ske med beaktande av den sektor inom insatsområdet där personen hade sin sista vanliga vistelseort? För det fall att den frågan ska besvaras nekande, ska hänsyn tas på motsvarande sätt till de sektorer som i enlighet med svaret på fråga två ska beaktas vid tidpunkten för avresan? För det fall att den frågan ska besvaras nekande, vilka kriterier ska tillämpas för att fastställa vilka sektorer som ska beaktas vid tidpunkten för det beslut som antas med anledning av ansökan? Krävs det för att villkoren i artikel 12.1 a andra meningen i direktiv 2011/95/EU inte längre ska anses vara uppfyllda att de (statliga eller halvstatliga) myndigheterna i den aktuella sektorn är beredda att (ånyo) ta emot den statslösa personen?

5) För det fall att den sektor där den (sista) vanliga vistelseorten var belägen ska anses vara avgörande för huruvida villkoren i artikel 12.1 a andra meningen i direktiv [2011/95] är uppfyllda eller ej, vilka kriterier är avgörande vid fastställandet av den vanliga vistelseorten? Krävs det att fråga är om en laglig vistelse som har godkänts av vistelsestaten? För det fall att den frågan ska besvaras nekande, krävs det att de ansvariga myndigheterna i den aktuella sektorn åtminstone medvetet har tolererat den statslösa personens vistelse där? För det fall att den frågan ska besvaras jakande, krävs det att de ansvariga myndigheterna har konkret kännedom om den enskilda statslösa personens närvaro eller är det tillräckligt att de medvetet tolererar vistelsen av det skälet att den statslösa personen tillhör en större personkrets? För det fall att den frågan ska besvaras nekande, är det i sig tillräckligt med en längre faktisk vistelse?"

Prövning av tolkningsfrågorna

Inledande synpunkter

37 Innan tolkningsfrågorna besvaras ska det först noteras, såsom generaladvokaten påpekade i punkt 26 i sitt förslag till avgörande, att artikel 12.1 a i direktiv 2011/95 i allt väsentligt motsvarar artikel 12.1 a i direktiv 2004/83, vilket innebär att rättspraxis avseende den sistnämnda bestämmelsen är relevant för tolkningen av den förstnämnda bestämmelsen.

38 Det framgår av skälen 4, 23 och 24 i direktiv 2011/95 att Genèvekonventionen utgör grundstenen i det folkrättsliga systemet för skydd av flyktingar och att bestämmelserna i direktivet om villkoren för beviljande av flyktingstatus och om innebörden av flyktingstatus har antagits för att hjälpa medlemsstaternas behöriga myndigheter att tillämpa Genèvekonventionen på grundval av gemensamma begrepp och kriterier (se, analogt, dom av den 17 juni 2010, Bolbol, C-31/09, EU:C:2010:351, punkt 37, dom av den 19 december 2012, Abed El Karem El Kott m.fl., C-364/11, EU:C:2012:826, punkt 42, och dom av den 1 mars 2016, Alo och Osso, C-443/14 och C-444/14, EU:C:2016:127, punkt 28).

39 Bestämmelserna i direktiv 2011/95 ska följaktligen tolkas mot bakgrund av dess systematik och ändamål, med beaktande av Genèvekonventionen och de andra tillämpliga fördrag som avses i artikel 78.1 FEUF. Såsom framgår av skäl 16 i detta direktiv ska tolkningen även stå i överensstämmelse med de rättigheter som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (se, analogt, dom av den 17 juni 2010, Bolbol, C-31/09, EU:C:2010:351, punkt 38, dom av den 19 december 2012, Abed El Karem El Kott m.fl., C-364/11, EU:C:2012:826, punkt 43, och dom av den 1 mars 2016, Alo och Osso, C-443/14 och C-444/14, EU:C:2016:127, punkt 29).

40 Det ska även erinras om att medlemsstaterna enligt artikel 46.3 i direktiv 2013/32 är skyldiga att utforma sin nationella rätt på ett sådant sätt att handläggningen av de överklaganden som avses i den bestämmelsen innefattar en domstolsprövning av samtliga faktiska och rättsliga omständigheter, vilka gör det möjligt för domstolen att göra en aktuell prövning av det enskilda fallet, åtminstone när handläggningen av överklagandet sker vid domstol eller tribunal i första instans. Uttrycket "aktuellt behov" och adjektivet "full" i denna bestämmelse lyfter härvidlag fram skyldigheten för domstolen att göra en bedömning som, i förekommande fall, tar hänsyn till såväl de omständigheter som den beslutande myndigheten har beaktat eller skulle ha beaktat, som nya omständigheter som uppkommit efter det att beslutet som är föremål för överklagandet antogs. Domstolens befogenhet att ta nya omständigheter i beaktande, vilka den beslutande myndigheten inte har tagit ställning till, följer av syftet med direktiv 2013/32, vilket – i enlighet med vad som anges i skäl 18 – särskilt består i att ansökningar om internationellt skydd handläggs "så fort som möjligt, dock utan åsidosättande av kraven på att en adekvat och fullständig prövning utförs" (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 juli 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punkterna 109–113).

41 Det kan slutligen konstateras att den hänskjutande domstolen har ställt sina frågor utifrån två premisser, vilka det inte ankommer på EU-domstolen att kontrollera, nämligen dels att XT erhöll skydd eller bistånd från UNRWA i enlighet med artikel 12.1 a första meningen i direktiv 2011/95 innan han begav sig till Tyskland, dels att han

lämnade Syrien på grund av det pågående kriget där.

42 Vad däremot gäller artikel 14 i direktiv 2011/95, som den hänskjutande domstolen har hänvisat till, följer det visserligen av dess punkt 3 a, jämförd med artikel 12.1 a i samma direktiv, att möjligheten att få skydd eller bistånd från UNRWA kan motivera att den berörda personen ska fråntas sin flyktingstatus efter det att sådan status har beviljats, och denna möjlighet kan även tas i beaktande inom ramen för den ”fulla prövning av det aktuella behovet” som det hänvisats till i punkt 40 ovan när ett beslut om huruvida den berörda personen ska beviljas flyktingstatus antas, men nyssnämnda artikel 14 – som förutsätter att sådan status redan har beviljats – kan inte tillämpas med avseende på det beslutet.

43 Tolkningsfrågorna ska besvaras mot bakgrund av dessa överväganden.

Den första, den andra och den fjärde frågan

44 Den hänskjutande domstolen har ställt den första, den andra och den fjärde frågan, vilka ska prövas gemensamt, för att få klarhet i huruvida artikel 12.1 a andra meningen i direktiv 2011/95 ska tolkas så, att vid prövningen av huruvida UNRWA:s skydd eller bistånd har upphört, ska endast den sektor inom UNRWA:s insatsområde där en statslös person av palestinskt ursprung hade sin faktiska vistelseort när vederbörande lämnade detta insatsområde beaktas, eller så att även andra sektorer inom detta område kan beaktas och i så fall vilka.

45 För att besvara dessa frågor ska det erinras om att enligt ordalydelsen i artikel 12.1 a första meningen i direktiv 2011/95 kan en tredjelandsmedborgare eller en statslös person inte anses som flykting om ”han eller hon omfattas av artikel 1 D i Genèvekonventionen, som handlar om skydd eller bistånd från andra organ eller kontor inom Förenta nationerna än UNHCR”.

46 I artikel 1 D första stycket i Genèvekonventionen föreskrivs att denna konvention ”... icke [är] tillämplig på dem som för närvarande åtnjuta beskydd eller bistånd av andra Förenta Nationernas organ eller institutioner än Förenta Nationernas Höge Kommissarie för flyktingar”.

47 UNRWA, som är ett annat av Förenta nationernas organ än dess Höge Kommissarie för flyktingar, inrättades för att skydda och bistå palestinier i deras egenskap av ”palestinska flyktingar”. Såsom generaladvokaten påpekade i punkt 4 i sitt förslag till avgörande förlängdes UNRWA:s mandat till och med den 30 juni 2023 och omfattar ett insatsområde som är uppdelat i fem sektorer, nämligen Gaza, Västbanken (inklusive östra Jerusalem), Jordanien, Libanon och Syrien.

48 Var och en som är registrerad hos UNRWA, således även XT, har rätt att åtnjuta skydd och bistånd från detta organ, för att söka förbättra välbefinnande som flykting (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 juli 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punkt 84).

49 På grund av den särskilda flyktingstatus som skapats för palestinier inom nyssnämnda territorier i Mellanöstern, kan personer som är registrerade hos UNRWA i princip inte anses vara flyktingar inom unionen enligt artikel 12.1 a första meningen i direktiv 2011/95, som motsvarar artikel 1 D första stycket i Genèvekonventionen (dom av den 25 juli 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punkt 85).

50 Det följer emellertid av artikel 12.1 a andra meningen i direktiv 2011/95, som motsvarar artikel 1 D andra stycket i Genèvekonventionen, att om en sökande av internationellt skydd i unionen inte längre åtnjuter skydd eller bistånd från UNRWA ska detta undantag upphöra att gälla (dom av den 25 juli 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punkt 85).

51 Såsom domstolen har slagit fast är artikel 12.1 a andra meningen i direktiv 2011/95 tillämplig när det på grundval av en individuell bedömning av samtliga relevanta omständigheter visar sig att den statslösa palestiniern är allvarligt hotad och UNRWA, vars bistånd palestiniern har sökt, saknar möjlighet att garantera vederbörande sådana levnadsförhållanden som överensstämmer med organets uppdrag. Den statslöse är därför, på grund av orsaker utanför dennes kontroll, tvingad att lämna UNRWA:s insatsområde. Den statslöse kan i sådant fall, såvida vederbörande inte omfattas av något av de andra undantagen i artikel 12.1 b, 12.2 eller 12.3, automatiskt komma i åtnjutande av förmånerna i direktivet, utan att behöva visa att vederbörande har välgrundad fruktan för förföljelse i den mening som avses i artikel 2 d i samma direktiv (dom av den 25 juli 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punkt 86 och där angiven rättspraxis).

- 52 Såsom generaladvokaten påpekade i punkt 36 i sitt förslag till avgörande hänvisar varken artikel 12.1 a i direktiv 2011/95 eller artikel 1 D i Genèvekonventionen till den berörda personens vistelseort, utan dessa bestämmelser avser endast den omständigheten att vederbörande åtnjuter skydd eller bistånd från UNRWA, eller att detta skydd eller bistånd har upphört.
- 53 Det framgår således av själva ordalydelsen i dessa bestämmelser att hänsyn ska tas till möjligheten för den berörda personen att erhålla skydd eller bistånd från UNRWA inom hela det territorium som omfattas av organets mandat – vilket motsvaras av dess insatsområde, bestående av de fem sektorer som anges i punkt 6 ovan.
- 54 En sådan tolkning stöds dessutom av den rättspraxis som innebär att när en person som har lämnat UNRWA:s insatsområde och som har lämnat in en ansökan om internationellt skydd i unionen, åtnjuter konkret skydd eller bistånd från UNRWA inom detta insatsområde som gör det möjligt för vederbörande att vistas där i säkerhet och under värdiga levnadsvillkor, utan risk för att – så länge som personen i fråga inte kan återvända i säkerhet – sändas tillbaka till det territorium där han eller hon har sin vanliga vistelseort, kan den myndighet som har befogenhet att avgöra ansökan inte anse att personen på grund av orsaker utanför hans eller hennes kontroll blivit tvingad att lämna UNRWA:s insatsområde. Vederbörande ska i detta fall vara undantagen från flyktingstatus i unionen i enlighet med artikel 12.1 a i direktiv 2011/95 (dom av den 25 juli 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punkt 134).
- 55 Såsom framgår av den rättspraxis som det erinrats om i punkt 51 ovan ska frågan huruvida UNRWA faktiskt saknar möjlighet att garantera den berörda personen levnadsvillkor som överensstämmer med dess uppdrag, och huruvida UNRWA:s skydd eller bistånd således har upphört avseende denna person, avgöras med hjälp av en individuell bedömning av samtliga relevanta omständigheter.
- 56 Vid denna bedömning är de behöriga administrativa eller rättsliga myndigheterna bland annat skyldiga att kontrollera huruvida den berörda personen faktiskt kan erhålla sådant skydd eller bistånd.
- 57 Frågan huruvida en statslös person av palestinskt ursprung kan erhålla skydd eller bistånd från UNRWA beror emellertid inte enbart på organets förmåga att ge den statslöse sådant skydd eller bistånd inom en viss sektor som ingår i dess insatsområde, utan även på den statslöses konkreta möjlighet att ta sig till det territorium som omfattas av denna sektor och vederbörandes möjlighet att kunna återvända till detta insatsområde om han lämnar det.
- 58 Såsom framgår av beslutet om hänskjutande medför den omständigheten att en statslös palestinier är registrerad hos UNRWA inte någon rätt för vederbörande att få tillträde till eller röra sig inom organets insatsområde genom att flytta från en sektor till en annan inom detta område. UNRWA har nämligen inte behörighet att bevilja statslösa personer av palestinskt ursprung tillträde till de fem sektorer som ingår i detta område, eftersom dessa sektorer tillhör olika stater eller självstyrande territorier.
- 59 Under dessa omständigheter ska den beslutande myndigheten och den domstol som handlägger ett överklagande av myndighetens beslut beakta samtliga relevanta omständigheter som gör det möjligt att klargöra frågan huruvida den statslösa personen av palestinskt ursprung, vid den tidpunkt då vederbörande lämnade UNRWA:s insatsområde, hade en konkret möjlighet att få tillträde till någon av de fem sektorer som ingår i detta insatsområde för att erhålla skydd eller bistånd från detta organ.
- 60 Den omständigheten att den statslösa personen har rätt att beviljas uppehållstillstånd i den stat eller det självstyrande territorium där den aktuella sektorn i UNRWA:s insatsområde är belägen, är en omständighet som vittnar om att den statslösa personen har möjlighet att få tillträde till denna sektor och således erhålla skydd eller bistånd från UNRWA, förutsatt att UNRWA kan tillhandahålla skydd eller bistånd inom denna sektor.
- 61 I avsaknad av en sådan rätt kan det vara relevant att den statslösa personen har familjeband till en viss sektor inom UNRWA:s insatsområde, har haft sin faktiska eller vanliga vistelseort inom denna sektor eller har uppehållit sig där innan vederbörande lämnade insatsområdet, förutsatt att de berörda staterna eller territorierna anser att sådana omständigheter är tillräckliga för att en statslös person av palestinskt ursprung inte ska hindras från att resa in och uppehålla sig i säkerhet inom deras territorier, oberoende av om personen beviljas uppehållstillstånd eller ej.
- 62 På samma sätt ska hänsyn tas till samtliga omständigheter, såsom uttalanden från dessa stater och territorier eller deras myndighetspraxis, vilka kan tyda på en förändrad attityd till statslösa personer av palestinskt ursprung, särskilt när de genom sådana uttalanden och sådan praxis visar att de inte längre har för avsikt att tolerera att dessa statslösa personer, om de saknar uppehållsrätt, vistas inom deras territorium.

63 Om det framgår av bedömningen av den aktuella situationens samtliga relevanta omständigheter, bland annat de som anges i punkterna 59–62 ovan, att den berörda statslösa palestiniern hade en konkret möjlighet att få tillträde till och uppehålla sig i säkerhet inom någon av de sektorer som omfattas av UNWRA:s insatsområde, där detta organ kunde erbjuda den statslösa personen sitt skydd eller bistånd, är det inte möjligt att komma till slutsatsen att skyddet eller biståndet från UNRWA hade upphört i den mening som avses i artikel 12.1 andra meningen i direktiv 2011/95.

64 Vad för övrigt gäller den hänskjutande domstolens fråga om vilken sektor inom UNRWA:s insatsområde som ska beaktas vid bedömningen av huruvida villkoren för att automatiskt bevilja den berörda personen flyktingstatus har upphört att vara uppfyllda sedan vederbörande lämnade detta område och innan dennes ansökan om flyktingstatus slutgiltigt har avgjorts, påpekar EU-domstolen följande. Den hänskjutande domstolen tycks utgå från att artikel 12.1 a andra meningen i direktiv 2011/95 var tillämplig på sökanden i det nationella målet när han lämnade UNWRA:s insatsområde eftersom skyddet eller biståndet från detta organ hade upphört, men att denna bestämmelse eventuellt inte är tillämplig längre när den domstol som ska pröva överklagandet av beslutet att neka honom flyktingstatus meddelar sitt avgörande.

65 I detta avseende har den hänskjutande domstolen preciserat att i asylmål ska den, i enlighet med nationell rätt, ta hänsyn till den rättsliga och faktiska situation som föreligger när den avgör målet, vilket innebär att den även ska beakta nya omständigheter som var för handen vid den senaste förhandlingen eller, om målet avgörs utan förhandling, vid den tidpunkt då den meddelar sitt avgörande. Såsom framgår av punkt 40 ovan föreskrivs en sådan möjlighet även i artikel 46.3 i direktiv 2013/32.

66 För att besvara denna fråga är det, i likhet med vad som framförts av generaladvokaten i punkt 52 i dennes förslag till avgörande och av samtliga berörda som inkommit med skriftliga yttranden, tillräckligt att påpeka att det inte finns något som tyder på att andra omständigheter än de som det erinrats om i punkterna 53–63 ovan ska läggas till grund för prövningen av huruvida det fortfarande är uteslutet att UNWRA kan tillhandahålla skydd eller bistånd, i den mening som avses i artikel 12.1 a andra meningen i direktiv 2011/95, när domstolen meddelar sitt avgörande angående ett överklagande av ett beslut om avslag på en ansökan om flyktingstatus.

67 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den första, den andra och den fjärde frågan besvaras enligt följande. Artikel 12.1 a andra meningen i direktiv 2011/95 ska tolkas så, att vid prövningen av huruvida UNRWA:s skydd eller bistånd har upphört ska samtliga sektorer inom UNWRA:s insatsområde som en statslös person av palestinskt ursprung – som lämnat detta område – har en konkret möjlighet att få tillträde till och som vederbörande kan uppehålla sig i säkerhet inom beaktas. Denna prövning ska ske inom ramen för en individuell bedömning av samtliga relevanta omständigheter.

Den tredje frågan

68 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida artikel 12.1 a andra meningen i direktiv 2011/95 ska tolkas så, att UNRWA:s skydd eller bistånd upphör när en statslös person av palestinskt ursprung lämnar UNRWA:s insatsområde från en sektor där dennes personliga säkerhet var allvarligt hotad och där nämnda organ inte hade möjlighet att erbjuda den statslöse sitt skydd eller bistånd, trots att den statslösa personen frivilligt begav sig till denna sektor från en annan sektor inom detta område där vederbörandes personliga säkerhet inte var allvarligt hotad, och trots att vederbörande inte kunde förvänta sig att få skydd eller bistånd från UNWRA inom den sektor vederbörande begett sig till och inte heller att inom kort kunna återvända till den ursprungliga sektorn.

69 För att besvara denna fråga ska det inledningsvis erinras om att den omständigheten att artikel 1 D i Genèvekonventionen, vartill det hänvisas i artikel 12.1 a första meningen i direktiv 2011/95, endast undantar personer som ”för närvarande åtnjuta” skydd eller bistånd från ett annat FN-organ eller FN-kontor än UNHCR från konventionens tillämpningsområde, inte kan tolkas så, att det är tillräckligt att en person inte befinner sig inom UNRWA:s insatsområde eller frivilligt lämnar detta område för att det i bestämmelsen föreskrivna undantaget från flyktingstatus ska upphöra att gälla (se, analogt, dom av den 19 december 2012, Abed El Karem El Kott m.fl., C-364/11, EU:C:2012:826, punkt 49).

70 Om så vore fallet skulle det nämligen innebära att en asylsökande i den mening som avses i artikel 2 c i direktiv 2013/32 som lämnar in sin asylansökan i någon av medlemsstaterna, och som därmed rent fysiskt inte befinner sig inom UNRWA:s insatsområde, aldrig kunde omfattas av det undantag från flyktingstatus som föreskrivs i artikel 12.1 a i direktiv 2011/95, vilket skulle leda till att undantaget helt förlorade sin ändamålsenliga verkan (se,

analogt, dom av den 19 december 2012, Abed El Karem El Kott m.fl., C-364/11, EU:C:2012:826, punkt 50).

71 Att medge att tillämpningen av artikel 12.1 a andra meningen i direktiv 2011/95 utlöses av att någon frivilligt lämnar UNRWA:s insatsområde och sålunda frivilligt avstår från UNRWA:s bistånd skulle dessutom strida mot syftet i artikel 1 D första stycket i Genèvekonventionen, nämligen att från konventionens system undanta alla personer som åtnjuter ett sådant bistånd (se, analogt, dom av den 19 december 2012, Abed El Karem El Kott m.fl., C-364/11, EU:C:2012:826, punkt 51).

72 Det framgår vidare av den rättspraxis som omnämns i punkt 54 ovan att den berörda personens avresa från en viss sektor inom UNRWA:s insatsområde inte kan anses vara ofrivillig om den berörda personen har haft möjlighet att få tillträde till en annan sektor inom detta område, för att konkret åtnjuta skydd eller bistånd från UNRWA.

73 I det mål som gav upphov till domen av den 25 juli 2018, Alheto (C-585/16, EU:C:2018:584), hade klaganden i det nationella målet, under den väpnade konflikten mellan Staten Israel och Hamas, som kontrollerade Gazaremsan, lämnat Gaza för att sätta sig i säkerhet i Jordanien, där hon sedan hade vistats och varifrån hon därefter begett sig till Bulgarien. Domstolen fann att det inte kunde uteslutas att UNRWA hade möjlighet att i Jordanien kunna erbjuda en person som var registrerad hos detta organ sådana levnadsförhållanden som överensstämde med dess uppdrag, efter det att vederbörande har flytt från Gazaremsan, så att det var möjligt för vederbörande att vistas där i säkerhet och under värdiga levnadsvillkor, utan risk för att sändas tillbaka till ett territorium vartill personen i fråga inte kunde återvända i säkerhet. Domstolen konstaterade att om sådana omständigheter skulle visa sig föreligga skulle klaganden i det nationella målet inte kunna anses ha varit tvungen att lämna UNRWA:s insatsområde på grund av omständigheter som låg utanför hennes kontroll (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 juli 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punkterna 132–134).

74 Det kan inte förhålla sig annorlunda om en statslös palestinier beslutar sig för att lämna en sektor inom UNRWA:s insatsområde där vederbörandes personliga säkerhet inte är allvarligt hotad och där vederbörande skulle kunna åtnjuta skydd eller bistånd från UNRWA, för att bege sig till en annan sektor inom detta område där personen – på grundval av konkreta uppgifter om denna sektor som vederbörande förfogar över – inte rimligen kan förvänta sig att få skydd eller bistånd från UNRWA, eller att inom kort kunna återvända till den ursprungliga sektorn. Den omständigheten att en sådan statslös person frivilligt lämnar den förstnämnda sektorn för den andra sektorn innebär således inte att den statslöse har varit tvungen att lämna UNRWA:s insatsområde i dess helhet, när personen sedermera lämnar den andra sektorn för att bege sig till unionen.

75 Det ankommer således på den hänskjutande domstolen att, inom ramen för en individuell bedömning av samtliga relevanta omständigheter, däribland de konkreta uppgifter om situationen i Syrien som XT förfogade över när han lämnade Libanon, pröva huruvida denna avresa skedde under sådana förhållanden som de som beskrivits i punkt 74 ovan. Om så är fallet kan XT nämligen inte anses ha varit tvungen att lämna UNRWA:s insatsområde i dess helhet när han sedermera lämnade Syrien.

76 På grundval av uppgifterna i begäran om förhandsavgörande och handlingarna i målet kan EU-domstolen likväl göra den hänskjutande domstolen uppmärksam på sådana omständigheter som kan vara relevanta för denna bedömning.

77 I förevarande fall framgår det av begäran om förhandsavgörande att XT påstår sig ha lämnat Libanon på grund av att han saknade giltigt uppehållstillstånd och på grund av att de libanesiska säkerhetsstyrkorna hade skärpt sina kontroller – i avsaknad av ett sådant tillstånd skickade de personer som XT till den syriska gränsen.

78 I den mån den hänskjutande domstolen söker klarhet i vilken betydelse som ska tillmätas att XT – mot bakgrund av de rådande förhållandena när han lämnade Libanon – inte kunde förvänta sig att få skydd eller bistånd från UNRWA i Syrien eller att inom kort återvända till Libanon där han tidigare hade vistats gör EU-domstolen följande påpekanden. För att sådana omständigheter ska kunna vara relevanta vid den individuella bedömning som avses i punkt 75 ovan måste de rimligen kunna förutses vid avresan. En person som XT måste således ha tillgång till konkreta uppgifter om situationen i UNRWA:s insatsområde. Härvidlag ska hänsyn även tas till att denna situation utvecklar sig plötsligt och oförutsebart, bland annat med anledning av att gränserna mellan sektorerna inom detta område kan komma att stängas eller att konflikter inom någon av sektorerna kan blossa upp.

79 Mot bakgrund av de omständigheter som det hänvisats till i punkterna 77 och 78 ovan och under förutsättning att de är korrekta, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera, framgår det inte att XT

lämnade Libanon för Syrien under sådana omständigheter som beskrivs i punkt 74 ovan, med följden att XT:s beslut att lämna UNRWA:s insatsområde i dess helhet inte kan anses ha varit frivilligt.

80 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den tredje frågan besvaras enligt följande. Artikel 12.1 a andra meningen i direktiv 2011/95 ska tolkas så, att UNRWA:s skydd eller bistånd inte ska anses ha upphört när en statslös person av palestinskt ursprung lämnar UNRWA:s insatsområde från en sektor där dennes personliga säkerhet var allvarligt hotad och där nämnda organ inte hade möjlighet att erbjuda den statslöse sitt skydd eller bistånd, trots att den statslösa personen frivilligt begav sig till denna sektor från en annan sektor inom detta område där vederbörandes personliga säkerhet inte var allvarligt hotad och där vederbörande kunde erhålla skydd eller bistånd från UNWRA, och trots att den statslösa personen – på grundval av konkreta uppgifter som vederbörande förfogade över – inte rimligen kunde förvänta sig att få sådant skydd eller bistånd inom den sektor dit vederbörande begett sig eller att inom kort kunna återvända till den ursprungliga sektorn, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera.

Den femte frågan

81 Med hänsyn till svaret på den första, den andra och den fjärde frågan saknas det anledning att besvara den femte frågan.

Rättegångskostnader

82 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

- 1) **Artikel 12.1 a andra meningen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehålllet i det beviljade skyddet ska tolkas så, att vid prövningen av huruvida skydd eller bistånd från Förenta nationernas hjälporganisation för palestinska flyktingar i Mellanöstern (UNRWA) har upphört ska samtliga sektorer inom UNWRA:s insatsområde som en statslös person av palestinskt ursprung – som lämnat detta område – har en konkret möjlighet att få tillträde till och som vederbörande kan uppehålla sig i säkerhet inom beaktas. Denna prövning ska ske inom ramen för en individuell bedömning av samtliga relevanta omständigheter.**
- 2) **Artikel 12.1 a andra meningen i direktiv 2011/95 ska tolkas så, att UNRWA:s skydd eller bistånd inte ska anses ha upphört när en statslös person av palestinskt ursprung lämnar UNRWA:s insatsområde från en sektor där dennes personliga säkerhet var allvarligt hotad och där nämnda organ inte hade möjlighet att erbjuda den statslöse sitt skydd eller bistånd, trots att den statslösa personen frivilligt begav sig till denna sektor från en annan sektor inom detta område där vederbörandes personliga säkerhet inte var allvarligt hotad och där vederbörande kunde erhålla skydd eller bistånd från UNWRA, och trots att den statslösa personen – på grundval av konkreta uppgifter som vederbörande förfogade över – inte rimligen kunde förvänta sig att få sådant skydd eller bistånd inom den sektor dit vederbörande begett sig eller att inom kort kunna återvända till den ursprungliga sektorn, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera.**

Underskrifter

* Rättegångsspråk: tyska.